

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

1 juni 1999

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de overeenkomst gesloten tussen de
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek van Zuid-Afrika
inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen,
ondertekend te Pretoria op 14 augustus 1998**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	11
Advies van de Raad van State	15
Ontwerp van decreet	19
Bijlage	23

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE BESPREKING

1. Betekenis van de overeenkomst

Doel van de overeenkomst

In het algemeen staat de Vlaamse regering positief ten opzichte van het sluiten van internationale investeringsakkoorden, die van belang zijn voor Vlaamse investeerders in het buitenland. Alhoewel buitenlandse investeringen reeds worden beschermd door nationale wetgevingen, biedt een bilateraal verdrag bijkomende waarborgen wegens de voorrang van het internationaal recht op het interne recht van een staat.

De doelstelling van een dergelijke overeenkomst is, naast het aanmoedigen van investeringen, het bieden van een garantie voor een maximale bescherming aan de investeerder, zoals de waarborgen voor een billijke en rechtvaardige behandeling van de investering, de clausule van de meest begunstigde natie om discriminatie te voorkomen, een vergoedingsplicht bij onteigenende maatregelen en de vrije overmaking van inkomsten. Bovendien creëert zulke overeenkomst een eigen juridisch kader waarin investeringsgeschillen kunnen geregeld worden en waarbij de investeerder een beroep kan doen op internationale arbitrage.

De overeenkomst vormt een gemengd verdrag

Dergelijke internationale overeenkomsten ten gunste van investeringen in het buitenland zijn verdragen in de zin van het volkenrecht of internationaal publiek recht. Het zijn juridisch bindende en afdwingbare akten onderschreven door volkenrechtelijke rechtspersonen, in casu drie onafhankelijke en soevereine staten en drie deelstaten met een grondwettelijk toegekende bevoegdheid om verdragen te sluiten. Die akten vormen de rechtsgrond voor rechten en verplichtingen in hoofde van die zes overheden en zelfs rechtstreeks in hoofde van investeerders op elkaars grondgebied. Overeenkomstig artikel 167 van de Grondwet, worden alle verdragen gesloten door de daartoe bevoegde regeringen en aan hun parlementen ter instemming voorgelegd, vooraleer ze uitwerking kunnen hebben.

Het zgn. "gemengde" karakter van de BLEU-overeenkomsten inzake investeringen werd in april 1995 unaniem aanvaard door de leden van de interministeriële Conferentie voor buitenlands beleid. Zowel de Gewesten als de federale overheid worden namelijk in principe bevoegd geacht. Dergelijke overeenkomsten worden gemengde verdragen genoemd wegens de gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening op het federale en het gefedereerde niveau.

De Gewesten zijn immers bevoegd voor het economisch beleid, alsook voor het afzet- en uitvoerbeleid, overeenkomstig artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd. De federale overheid blijft bevoegd inzake de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's (artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 3°, BWHI), het handelsrecht, het vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven met uitzondering van die in de toeristische sector (artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 5° en 6°, BWHI).

Daarom bepaalt het eerste artikel van het bijgevoegde ontwerp van decreet dat het een gewest-aangelegenheid betreft. Het tweede en laatste artikel houdt in dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring verleent aan de voorliggende overeenkomst, zodat ze in werking kan treden na de instemming van al de betrokken parlementen en na de ratificatie door de federale overheid.

2. Schets van het partnerland

Institutionele en politieke gegevens

De verkiezingen van 27 april 1994 waren de eerste algemene non-raciale verkiezingen in Zuid-Afrika. Ze luiden het begin in van een nieuw Zuid-Afrika. Tegen eind 1994 moest het nieuwe parlement dat tevens als grondwetgevende vergadering zetelt, een definitieve grondwet uitwerken.

Het ANC (*African National Congress*) is afgetekend de overwinnaar van de verkiezingen op nationaal vlak, maar in KwaZulu/Natal gaat de zege duidelijk naar *Inkatha Freedom Party* (IFP). Dit betekent dat het regionale parlement door IFP zal worden gecontroleerd. De NP (*National Party*), ooit de exclusieve partij van Afrikaners, is de partij van een minderheid geworden en sinds 30 juni 1996 een oppositiepartij. De volgende parlementsverkiezingen worden gehouden in 1999, georganiseerd op

basis van de regels vastgelegd in de definitieve grondwet.

Na de eerste algemene verkiezingen op 26-28 april 1994, die door een Onafhankelijke Verkiezingscommissie werden gecontroleerd en de inauguratie van de regering van de Nationale Eenheid op 10 mei 1994, begon voor Zuid-Afrika het democratische tijdperk. Daarmee werden de voorwaarden geschapen voor een versnelde normalisatie van de buitenlandse relaties en doorbrak Zuid-Afrika definitief zijn internationaal isolement.

De regering van Nationale Eenheid stond voor grote uitdagingen op economisch en sociaal gebied. Vooral de werkloosheid vormt een groot probleem. President Mandela (het Zuid-Afrikaanse staatshoofd wordt rechtstreeks verkozen door de Nationale Vergadering) verklaarde dat het ANC's Reconstruction and Development Plan (RDP) het uitgangspunt zal worden van de politiek van de nieuwe Zuid-Afrikaanse regering. Overheidsbesparingen, economische groei en een staatsloterij zijn de drie pijlers van dit plan, dat op 21 september 1994 door Jay Naidoo, minister in het bureau van de president en voorzitter van de Commissie voor herstel van Zuid-Afrika, officieel werd voorgesteld. Jay Naidoo kwam in 1995 echter steeds meer onder druk omdat het RDP weinig vooruitgang boekte. Een apart ministerie voor het RDP werd in vraag gesteld. De RDP-projecten worden nu door vice-president Mbeki overgeheveld naar de betrokken ministeries en de fondsen worden beheerd door het ministerie van financiën. Jay Naidoo heeft in de nieuwe regering de leiding over het ministerie van post en telecommunicatie gekregen, waar hij de gedeeltelijke privatisering van de telecommunicatie-reus Telkom zal moeten bespoedigen.

De huidige overgangsstructuren leggen nu de eerste fundamenten van het nieuwe Zuid-Afrika : democratisch rechtssysteem met federale kenmerken, erkenning van mensenrechten, erkenning van het vrije economisch initiatief.

Daags na de goedkeuring van de nieuwe grondwet deelde vice-president de Klerk als voorzitter van de NP mee dat zijn partij ontslag zou nemen uit de regering van Nationale Eenheid vanaf 30 juni 1996. De partijleider ziet deze beslissing als een belangrijke stap in de volwassenwording van Zuid-Afrikaanse democratie en vindt een sterke en waakzame oppositie essentieel voor het instandhouden en bevorderen van een authentieke veelpartijen-democratie. In 1997 nam de Klerk ook zijn ontslag als

partijvoorzitter. Hij werd opgevolgd door Marthinus van Schalkwijk.

Samenwerking met Vlaanderen

Op 9 december 1977, na de moord op de zwarte verzetsleider Steve Biko, werd het cultureel akkoord met Zuid-Afrika, dat was afgesloten op 1 juni 1954, opgeschort.

De Vlaamse regering besliste in haar vergadering van 23 juni 1993 :

"de relaties met Zuid-Afrika volledig te normaliseren van zodra in dat land een politiek akkoord is bereikt over het concept van een nieuwe grondwet en de eerste algemene vrije verkiezingen.

De uiteindelijke bedoeling hiervan is het aangaan van een breed samenwerkingsakkoord met Zuid-Afrika ten gunste van alle bevolkingsgroepen, ruimer dus dan het opgeschorte huidige cultureel akkoord, op alle terreinen waarvoor Vlaanderen bevoegd is.

Vanaf het hoger politieke akkoord kunnen ambtelijke gesprekken en technische contacten met de bevoegde Zuid-Afrikaanse instanties plaatsvinden. Ook economische en commerciële initiatieven in samenwerking met de bedrijfswereld kunnen dan aangevat worden.

Officiële gesprekken en formele onderhandelingen met het oog op een nieuw akkoord met Zuid-Afrika zullen dan starten na de vorming van een overgangsregering van nationale eenheid in dat land."

Een delegatie van het Vlaams Parlement bracht een bezoek aan Zuid-Afrika van 1 tot 11 oktober 1993. Zij hadden voornamelijk contacten met de afgevaardigden van de politieke partijen en met de centrale administratie.

Op 19 april 1994 keurde het Vlaams Parlement een resolutie goed betreffende het Zuid-Afrika beleid van de Vlaamse Gemeenschap. Daarin legt zij de nadruk op de ontplooiing van initiatieven die kunnen ingeschakeld worden in het proces van economische opbouw en ontwikkeling, van sociale rechtvaardigheid en van politieke democratisering en vorming.

Deze resolutie moet de weg effenen voor een andere samenwerking met Zuid-Afrika. Het uit-

gangspunt is de bekommernis voor de grote uitdagingen waarvoor Zuid-Afrika staat. Toekomstige relaties moeten in de eerste plaats de democratisering consolideren en de sociale opbouw en economische ontwikkeling van het land ten goede komen.

In deze resolutie wordt nog wel gewezen op de taalverwantschap die er bestaat met een deel van de Zuid-Afrikanen. Taalverwantschap tussen het Afrikaans en het Nederlands is, hoewel een belangrijk, slechts één element bij het invullen van de nieuwe culturele betrekkingen met Zuid-Afrika en in wezen ondergeschikt aan de opdracht om met alle inwoners van het land samen te werken. Volgens het Vlaams Parlement kan de Vlaamse Gemeenschap een belangrijke bijdrage leveren tot het bevorderen van de meertaligheid en het wegwerken van de taalachterstand bij gemarginaliseerde groepen. De promotie van de Neerlandistiek kan het best gecoördineerd worden in het raam van de Nederlandse Taalunie.

Het Nederlands heeft in Zuid-Afrika een bijzondere positie vanwege het Afrikaans, dat voor miljoenen blanken, zwarten en kleurlingen de moedertaal of tweede taal is. Nederlands wordt aan achttien universiteiten aangeboden als bijvak of als keuzevak naast het Afrikaans. Door het langdurig ontbreken van contacten als gevolg van de culturele boycot is de eerste jaren niettemin een inhaalslag nodig. Het Comité van ministers van de Nederlandse Taalunie heeft ten behoeve van deze inhaalslag een globaal beleidsplan vastgesteld voor de bevordering van de Neerlandistiek. Het plan richt zich met name op de bij- en nascholing van Zuid-Afrikaanse neerlandici, uitwisseling van studenten en docenten, actualiseren van de bibliotheken Nederlands (ook met het oog op een bredere publieksfunctie) en ondersteuning van de Suider Afrikaanse Vereniging vir Neerlandistiek (SAVN). Het is de bedoeling de ondersteuning grotendeels te concentreren op minimaal twee sterke vakgroepen, die tot centra met een ondersteunende en coördinerende functie kunnen uitgroeien. De uitvoering van het beleidsplan zal in overleg met alle betrokkenen (universiteiten intra muros met specifieke expertise, vertegenwoordigers van de universitaire Neerlandistiek in Zuid-Afrika en de ambassades van Nederland en België in Zuid-Afrika) ter hand worden genomen.

Van 17 tot 23 maart 1994 verbleef een ambtelijke delegatie in Zuid-Afrika met als opdracht "het detecteren van de mogelijke vormen van samenwerking met Zuid-Afrika". Het verslag en de algemene conclusies van deze zending vormden het uit-

gangspunt voor de werkgroep Zuid-Afrika. Deze werkgroep was samengesteld uit vertegenwoordigers van de ministeriële kabinetten, de betrokken departementen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse openbare instellingen, inzonderheid de VDBH, VDAB, VIZO en VVOB. Opdracht van deze werkgroep was – in het vooruitzicht van een officieel bezoek – een correcte invulling van de voorstellen van de ambtelijke zending te geven, eventueel aangevuld met nieuwe ideeën en projecten.

Een diplomatieke missie van minister-president Luc Van den Brande en minister vice-president Norbert De Batselier ging door van 29 oktober tot 6 november 1994. De zending had in de eerste plaats een politiek karakter. Zij werd ondernomen met het oog op de normalisering van de betrekkingen tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika en de concrete invulling ervan. Het bezoek stond prioritair in het teken van de eigen bijdrage die Vlaanderen kan leveren in de wederopbouw van Zuid-Afrika.

Vlaams minister Sauwens, bevoegd voor buitenlandse handel, leidde een Vlaamse handelsmissie naar Zuid-Afrika van 29 oktober tot 5 november 1994. De organisatie ervan berustte bij de Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel (VDBH). Het betrof een multisectoriële zending die concrete zakelijke contacten legde met Zuid-Afrikaanse organisaties en bedrijven en met potentiële ondernemers uit alle lagen van het Zuid-Afrikaanse economische weefsel.

Op haar vergadering van 7 december 1994 besliste de Vlaamse regering het beleid t.a.v. de Republiek Zuid-Afrika te erkennen als prioriteit van het buitenlandse beleid van Vlaanderen in Afrika.

Van 24 februari tot en met 7 maart 1995 bracht Vlaams minister Weckx een studiebezoek aan de Zuid-Afrikaanse Republiek. Tijdens zijn bezoek werd op 6 maart 1995 in Kaapstad een intentieverklaring ondertekend tussen de Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden en de minister van Kunst, Cultuur, Wetenschap en Technologie van de Republiek van Zuid-Afrika.

In november 1995 ontving minister-president Luc Van den Brande een politieke delegatie uit de provincie Vrijstaat die onder leiding stond van premier Patrick Lekota.

Op 2 oktober 1996 ondertekenden Vlaanderen en Zuid-Afrika in Brussel een akkoord over samenwerking in de gezondheidssector. De samenwerking behelst de aankoop van ondermeer vijfhonderd rolstoelen.

Van 24 oktober tot 3 november 1996 brachten minister-president Luc Van den Brande en de minister vice-president Luc Van den Bossche een officieel bezoek aan Zuid-Afrika. Tijdens dit bezoek werd een samenwerkingsakkoord afgesloten tussen de Vlaamse regering en de Republiek Zuid-Afrika inzake onderwijs, kunst, cultuur, wetenschap, technologie en sport. Dit verdrag werd op 4 maart 1998 door het Vlaams Parlement goedgekeurd.

Onder leiding van de minister-president organiseerde Export Vlaanderen van 26 oktober tot 3 november 1996 een multisectoriale missie naar Zuid-Afrika.

Op 2 en 3 maart 1998 vergaderde de Vaste Gemengde Commissie ter uitvoering van het Vlaams-Zuid-Afrikaans verdrag te Pretoria. Dit verdrag werd op 4 maart 1998 door het Vlaams Parlement goedgekeurd.

Samenwerking met andere landen en met internationale organisaties

Algemeen

De verkiezingen van 1994 hadden ook hun invloed op de internationale positie van Zuid-Afrika. In de loop van 1994 werd Zuid-Afrika lid van de Organisatie van Afrikaanse Eenheid (voorheen ook een belangrijk anti-apartheidsforum) en van de *Southern African Development Community* (SADC). Hoewel de relaties met de andere staten in de regio duidelijk verbeterd zijn, hebben een aantal niet-Zuid-Afrikaanse zakenlui enig voorbehoud tegenover de dominante rol van het land in Zuidelijk Afrika. Sommigen vrezen dat Zuid-Afrika een te sterke concurrent zal zijn voor de industrieën van de andere landen. Anderen hopen dat Zuid-Afrika een weldoende invloed zal hebben op de economie van de buurlanden en zelfs andere Afrikaanse landen. Nog niet echt voorbereid op deze taak heeft het land al wel initiatieven genomen voor het afsluiten van vredesregelingen in Angola, Mozambique en de Democratische Republiek Kongo. In 1994 gaf Zuid-Afrika zijn laatste koloniale bezit, Walvis Baai, terug aan Namibië.

Op 25 mei 1994 keurde de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties met algemeenheid van stemmen Resolutie 919 (1994) goed die alle vroegere resoluties tegen Zuid-Afrika herroept, ook het verplichte wapenembargo.

Eerder al trad Zuid-Afrika ook toe tot het Niet-Proliferatie Verdrag, de conventie over Chemische Wapens, de Biologische Wapens, de reglementering over de massavernietigingswapens en de verkoop van conventionele wapens. Toch blijft de wapenindustrie een belangrijke uitvoerder van afgewerkte produkten van Zuid-Afrika.

Pas onlangs is Zuid-Afrika begonnen met het afsluiten van bilaterale investeringsverdragen. Voor het aantreden van de eerste echt democratische verkozen regering verkoos het land de MIGA-formule (multilateraal agentschap voor garantie van de investeringen), die ondernemingen toestond zich hierbij in te schrijven en alzo te genieten van een gelijkaardige bescherming als voorzien in een bilateraal investeringsverdrag. De eerste landen waarmee een bilateraal verdrag afgesloten werd, waren o.a. Groot-Brittannië, Frankrijk en Zwitserland.

De Europese Unie

De Europese Unie is het grootste afzetgebied voor Zuid-Afrika en neemt ongeveer 40% van de export van dat land voor haar rekening. Van die export komt thans 77% met een totale waarde van 6,6 miljard ecu, met vrijstelling van rechten de Unie binnen.

De handelsvooruitzichten van Zuid-Afrika zullen nog worden verbeterd door het SAP-pakket, dat door de Raad van de Europese Unie is goedgekeurd. Hierdoor zullen aan de Zuid-Afrikaanse exporteurs onmiddellijk handelspreferenties worden verleend ter waarde van 400 miljoen ecu per jaar.

Het hulpprogramma van de EU, tezamen met die van haar lidstaten, vertegenwoordigt ruim de helft van alle buitenlandse steun aan Zuid-Afrika. Uit het speciaal programma van de EU voor de slachtoffers van de apartheid is voor 1994 alleen al 110 miljoen ecu toegezegd, terwijl met het programma voor de regio Zuidelijk Afrika in zijn geheel een bedrag van 362 miljoen ecu is gemoeid.

Op 24 april 1997 werd in Luxemburg het proces-verbaal ondertekend over de toetreding van Zuid-Afrika tot de Conventie van Lomé. Omdat Zuid-Afrika niet als een ontwikkelingsland wordt beschouwd zal het niet dezelfde gunstige handelsvoorwaarden met de EU-landen krijgen als de overige zeventig ACP-landen. Pretoria zal wel een stem krijgen in de politieke besluitvorming, zodat het kan deelnemen aan de voorzetting van het Lomé-verdrag, dat in het jaar 2000 afloopt.

In mei 1997 tekenden de regering van Zuid-Afrika en de Europese Commissie een veeljarenprogramma dat voorziet in een algemeen kader voor de verhoging van het aanbod in sociale dienstverlening (gezondheid en onderwijs, watervoorziening), ontwikkeling van de private sector en democratisering. Ook de deelname van Zuid-Afrika aan de ontwikkelingsinitiatieven binnen SADC zal door de EU ondersteund worden.

Economische gegevens

Algemeen

Na het afschaffen van de apartheid en het installeren van het nieuwe bewind, kan Zuid-Afrika opnieuw zijn plaats innemen in de internationale gemeenschap en de economische wereldorde. Alle sancties tegen Zuid-Afrika van de Verenigde Naties, de Europese Gemeenschap en verschillende individuele landen werden opgeheven.

Economisch stond Zuid-Afrika sterker dan de rest van Afrika dankzij een combinatie van factoren zoals een rijke ondergrond, een vrij gunstig klimaat, een goed beheer en aangepaste infrastructuur. De inkomsten zijn in Zuid-Afrika zeer ongelijk verdeeld; van westers ogende winkelcentra en zeer geavanceerde financiële dienstverlening tot de derdewereldarmoede zijn in één land verenigd. De grote uitdaging van Zuid-Afrika is nu de zwarte bevolking in te schakelen in het sociaal-economische leven van het land.

Een economische groei van 1,1% in 1993, 2,3% in 1994 tot 3,1% in 1996 luidde het einde van de recessie in voor Zuid-Afrika. Privé-consumptie en export zijn gestegen, terwijl de investeringen blijven toenemen. Het nog steeds toenemende geweld en de onrust die de verkiezingen van april 1994 omringden, hebben de privé-consumptie iets afgeremd. Ook buitenlandse investeerders blijven zeer voorzichtig. De kwetsbare positie van de privé-consumptie betekent dat een volledig herstel van de economie in de eerste plaats moet komen van een uitbreiding van de export of zware investeringen. Het is echter zeer onwaarschijnlijk dat de geleidelijke economische groei een wezenlijke invloed zal hebben op de hoge werkloosheidsgraad.

Het RDP, het ANC-plan van Jay Naidoo, werd in 1996 vervangen door de *Growth, Employment and Redistribution strategy* (GEAR) van de minister voor financiën, Trevor Manuel, dat de internationale lijn van de markteconomie volgt.

Traditioneel is de handelsbalans met Zuid-Afrika erg negatief, wat normaal is indien men naar de grondstoffen kijkt die de BLEU vanuit Zuid-Afrika importeert. De handel heeft te lijden onder de recessie in Zuid-Afrika. Er is een zeer actieve "Belgian Chamber of Commerce for Southern Africa" in Johannesburg en de "Belgian-Southern African Chamber of Commerce" in Antwerpen.

In 1996 kwamen België en Luxemburg op de tiende plaats als handelspartner van Zuid-Afrika. Wat de Zuid-Afrikaanse import betreft, kwam de BLEU op de veertiende plaats en wat betreft de export eindigde de BLEU zelfs zesde. Tijdens 1997 steeg de export van Zuid-Afrika naar de BLEU met 20,5% tot 29,2 miljard frank. Omgekeerd steeg de BLEU-export naar Zuid-Afrika met 11 % tot 21,4 miljard frank. De totale handel tussen beide landen bedroeg voor 1997 50,6 miljard frank.

Enkele Belgische bedrijven zoals AMI (CMB), Hamon Sobelco, KBC, Lastek, UCB, Sabena en Stilsa hebben kantoren in Zuid-Afrika.

De laatste jaren zijn er weinig investeringen geweest, mede doordat de EG tot december 1990 nieuwe investeringen in Zuid-Afrika ontmoedigde. ABC Plastics, Waes Weave Textile Mills, Moto Weave, Waes Spin (alle drie groep Verbeke) en Belgotex (Beaulieu) hebben de drie laatste jaren, vooral in Natal, geïnvesteerd.

II. SPECIFIEKE BESPREKING VAN DE OVEREENKOMST MET ZUID-AFRIKA

1. Ontstaan van de overeenkomst

Een overeenkomst inzake de wederzijdse bescherming en bevordering van investeringen tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek Zuid-Afrika werd te Pretoria ondertekend op 14 augustus 1998.

Om financiële (het bestaan van een moratorium op de buitenlandse schuld en het controlesysteem van de wisselkoersen) en politieke (een apartheidregering aan het bewind) redenen was het niet vanzelfsprekend om te komen tot de afsluiting van een verdrag ter bescherming en bevordering van de investeringen. In 1994, nadat in Zuid-Afrika het democratiseringsproces was voltooid, werden wederzijdse geactualiseerde teksten uitgewisseld.

Op uitnodiging van "the industrial development and investment center" heeft zich dan een BLEU-

delegatie begeven naar Pretoria, waar onderhandelingen plaatsvonden op 26 en 27 januari 1995, waarna een akkoord (in het Engels) werd geparafereerd. De Vlaamse regering was vertegenwoordigd in de delegatie van de onderhandelingen.

Na het amenderen van de geparafereerde tekst van Zuid-Afrikaanse zijde, m.n. over de onverenigbaarheid ervan met het restrictieregime van wisselkoersen en over deze van het Luxemburgs verdrag ter vermijding van dubbele belastingen met de tekst en enkele opmerkingen op de Franse vertaling, heeft tenslotte een ondertekening plaatsgevonden te Pretoria op 14 augustus 1998 tussen P. MLAMBO-NGENKA, de Zuid-Afrikaanse Vice-Minister van Handel en Industrie en L. WILLEMS, de Belgische Ambassadeur, die namens de BLEU ondertekende.

2. Advies van de Raad van State

De Raad van State, afdeling wetgeving, heeft op 18 maart 1999 haar advies verleend. De Raad merkt op dat in geval van verschil in interpretatie tussen de Nederlandse, Franse en Engelse tekst, de laatstgenoemde de doorslag geeft. De Raad acht het raadzaam, teneinde de leden van het Vlaams Parlement volledig voor te lichten over de juiste draagwijdte van de verdragsbepalingen, ook de Engelse tekst voor te leggen. De Vlaamse regering deelt de Engelse tekst mee ter kennisgeving.

3. Inhoud van de overeenkomst

Standaardtekst van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU)

Reeds gedurende meer dan dertig jaar sluit de BLEU overeenkomsten met landen die geen lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), om de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen te realiseren. Daarom hebben de leden van de BLEU een tekst goedgekeurd die zij aan hun gesprekspartners voorstellen als basis van de onderhandelingen. Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse regering die standaardtekst aanvaard.

Die zgn. BLEU-tekst bepaalt principieel dat elke verdragspartij eender welke soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met de nationaliteit van een andere verdragspartij op zijn grondgebied toelaat (artikelen 1 en 2

van de BLEU-tekst). Dit is de basis voor de bevordering van de investeringen. De bescherming vindt men terug in de artikelen 3 tot 6.

Artikel 3 bevat een bepaling van niet-discriminatie en van meest begunstigde natie. Het sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

Artikel 4 verbiedt elke maatregel van onteigening of nationalisatie, tenzij voor het openbaar nut, de veiligheid of het nationale belang van de contracterende partij en dan op voorwaarde dat de maatregel wettelijk en non-discriminatoire is en begeleid wordt door een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade ingevolge geweld.

Artikel 5 regelt de overmakingen van alle betalingen inzake investeringen en lonen, waarbij de vrije transfer met een eventuele vergunning als principe geldt.

Artikel 6 voorziet een subrogatie van een partij of een openbare instelling in de rechten en de voorrechten van investeerders met deze nationaliteit, indien die partij of instelling schadevergoeding heeft uitbetaald aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken partij kan dan aan de subrogerende verzeekerder de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

In artikel 8 worden de bijzondere overeenkomsten die vroeger tussen een partij en een investeerder van een andere partij werden gesloten, bevestigd. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van deze type-overeenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De artikelen 9 en 11 regelen respectievelijk de procedure voor geschillen over investeringen tussen een investeerder van een partij en een andere partij en die tussen partijen inzake de interpretatie en de toepassing van deze type-overeenkomst.

Indien een minnelijke schikking onmogelijk blijkt te zijn, bepaalt artikel 9 dat door een arbitrage-rechtscollege een definitieve en bindende uitspraak over het geschil wordt gedaan. Geen enkele contracterende partij kan hierbij aanvoeren dat de in-

vesteerder vergoed wordt door een verzekering of garantie.

Artikel 11 bepaalt dat, na de mislukking van een minnelijke schikking via diplomatieke weg en via een gemengde commissie, een college van drie scheidsrechters wordt aangesteld. Elke partij duidt één scheidsrechter aan. Deze twee scheidsrechters duiden in onderling overleg een derde scheidsrechter als voorzitter van het college aan. Deze voorzitter is een onderdaan van een derde Staat. Indien de scheidsrechters niet op deze wijze kunnen worden aangesteld, kan een partij zulk verzoek richten tot de Voorzitter of Ondervoorzitter van het Internationaal Gerechtshof. De uitspraken van het college van scheidsrechters zijn definitief en bindend.

Wat de bevordering van de investeringen betreft, kunnen nog de artikelen 7 en 10 vermeld worden, die de meest gunstige regels ervoor laten gelden. Artikel 7 bepaalt dit ten opzichte van de nationale wetgeving van de partijen en van de bestaande en toekomstige internationale of andere overeenkomsten tussen de partijen. Artikel 10 voorziet de clause van de meest begunstigde natie.

Artikel 12 stelt de investeringen die aan deze overeenkomst voorafgaan gelijk met die na de inwerkingtreding ervan. De vroegere investeringen worden eveneens beschermd.

Artikel 13 bepaalt de duur en de inwerkingtreding van deze overeenkomst. Een termijn van tien jaar geldt, die zonder voorafgaande opzegging stilzwijgend verlengd wordt. De standaard-overeenkomst treedt een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging in werking.

Afwijkingen van de standaardtekst van de BLEU

De Zuid-Afrikaanse delegatie stelde voor zowel te werken op basis van de BLEU-tekst, als op basis van de pas onderhandelde tekst Zuid-Afrika – Zwitserland. Uit de studie van deze tekst bleek dat Zuid-Afrika in gunstige zin geëvolueerd was en dat de tekst heel wat meer, voor de BLEU vertrouwde principes inhield. Bovendien gaf de Zuid-Afrikaanse delegatie blijk van een grote soepelheid en bereidwilligheid. Men had geen bezwaren tegen het insluiten van al onze belangrijke principes, en zelfs van een aantal volledige BLEU-artikels, zodat na twee dagen onderhandelen een gemeenschappelijke tekst kon worden geparafeerd.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden,
Wetenschap en Technologie,*

Luc VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Openbare Werken,
Vervoer en Ruimtelijke Ordening,*

Steve STEVAERT

*De Vlaamse minister van Leefmilieu
en Teverkstelling,*

Theo KELCHTERMANS

*De Vlaamse minister van Financiën,
Begroting en Gezondheidsbeleid,*

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting,*

Leo PEETERS

*De Vlaamse minister van Onderwijs
en Ambtenarenzaken,*

Eddy BALDEWIJNS

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

*De Vlaamse minister van Economie, KMO,
Landbouw en Media,*

Eric VAN ROMPUY

*De Vlaamse minister van Brusselse
Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid,*

Brigitte GROUWELS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst gesloten tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek van Zuid-Afrika inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Pretoria op 14 augustus 1998

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst gesloten tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek van Zuid-Afrika inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Pretoria op 14 augustus 1998, zal volkomen uitwerking hebben.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse regering en de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie,*

Luc VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening,

Steve STEVAERT

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling,

Theo KELCHTERMANS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid,

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting,

Leo PEETERS

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,

Eddy BALDEWIJNS

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

De Vlaamse minister van Economie, KMO, Landbouw en Media,

Eric VAN ROMPUY

De Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid,

Brigitte GROUWELS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 10 februari 1999 door de minister-president van de Vlaamse regering verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst gesloten tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek van Zuid-Afrika inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Pretoria op 14 augustus 1998", heeft op 18 maart 1999 het volgende advies gegeven :

In fine van het verdrag, na artikel 12, wordt gesteld dat de Nederlandse, Franse en Engelse tekst gelijkelijk rechtsgeldig zijn, doch dat in geval van verschil in interpretatie, de Engelse tekst beslissend is.

Het is derhalve raadzaam, teneinde de leden van het Vlaams Parlement volledig voor te lichten over de juiste draagwijdte van de verdragsbepalingen, ook de Engelse tekst aan het Vlaams Parlement voor te leggen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	D. VERBIEST,	kamervoorzitter,
	M. VAN DAMME,	staatsraden,
	J. SMETS,	
	G. SCHRANS,	assessoren van de
	E. WYMEERSCH,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. E. VANHERCK, referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

D. VERBIEST

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering en de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst gesloten tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek van Zuid-Afrika inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Pretoria op 14 augustus 1998, zal volkomen uitwerking hebben.

Brussel, 25 mei 1999.

*De minister-president van de Vlaamse regering
en de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Wetenschap
en Technologie,*

LUC VAN DEN BRANDE

*De Vlaamse minister van Openbare Werken,
Vervoer en Ruimtelijke Ordening,*

Steve STEVAERT

*De Vlaamse minister van Leefmilieu
en Tewerkstelling,*

Theo KELCHTERMANS

*De Vlaamse minister van Financiën,
Begroting en Gezondheidsbeleid,*

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting,*

Leo PEETERS

*De Vlaamse minister van Onderwijs
en Ambtenarenzaken,*

Eddy BALDEWIJNS

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

*De Vlaamse minister van Economie, KMO,
Landbouw en Media,*

Eric VAN ROMPUY

*De Vlaamse minister van Brusselse
Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid,*

Brigitte GROUWELS

BIJLAGEN

OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE
EN
DE REPUBLIEK VAN ZUID-AFRIKA
INZAKE
DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING
VAN INVESTERINGEN

PREAMBULE

DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIË,
handelend mede in de naam van
de Regering van het Groothertogdom Luxemburg, krachtens bestaande overeenkomsten,
de Vlaamse Regering,
de Waalse Regering en
de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,
enerzijds,

en

DE REGERING VAN DE REPUBLIEK ZUID-AFRIKA,
anderzijds,

(hierna te noemen de “Overeenkomstsluitende Partijen”).

VERLANGENDE gunstige voorwaarden te scheppen voor verhoogde investeringen **van een**
Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de ander.

ERKENNENDE dat de wederzijdse aanmoediging en bescherming door een internationale
overeenkomst van een dergelijke investering een stimulans zal zijn voor individuele zakelijke
initiatieven en de welvaart op het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partijen zal doen
toenemen.

ZIJN overeengekomen als volgt :

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze overeenkomst,

(1) betekent “investering” om het even welke vorm van activa en **elke** rechtstreekse of onrechtstreekse inbreng in speciën, natura of diensten die worden **geïnvesteerd** of geherinvesteerd in om het even welke economische sector en omvat meer bepaald, maar niet uitsluitend -

- a) de roerende en onroerende goederen en alle andere zakelijke rechten, zoals hypotheeken, voorrechten, panden ;
- b) de aandelen en obligaties van een vennootschap en alle andere vormen van deelneming in een vennootschap ;
- c) de vorderingen en rechten op enige prestatie onder contract met economische waarde;
- d) de intellectuele eigendomsrechten, handelsfondsen, technische procédés en know-how ;
- e) de wettelijke of contractuele handelsconcessies, waaronder die betreffende het onderzoek naar, het telen, het ontginnen of het exploiteren van natuurlijke rijkdommen, alsook alle andere rechten gegeven bij wet, bij contract of bij beslissing van de overheid conform de wet.

Een verandering in de vorm waarin de activa werden geïnvesteerd heeft geen invloed op hun hoedanigheid van investeringen.

(2) Betekent “opbrengst” de bedragen die een investering oplevert, meer bepaald maar niet uitsluitend, de winsten, interesten, kapitaalaangroei, dividenden, royalties en vergoedingen.

(3) Betekent “investeerders” -

- a) de “onderdanen”, d.w.z. elke natuurlijke persoon die, volgens de wetten van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Zuid-Afrika wordt beschouwd als onderdaan van respectievelijk het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Zuid-Afrika ;
- b) de “vennootschappen”, d.w.z. elke rechtspersoon die is opgericht overeenkomstig de wetten van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Zuid-Afrika en die zijn maatschappelijke zetel heeft op het grondgebied van respectievelijk het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Zuid-Afrika.

(4) Betekent “grondgebied” -

- a) wat de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie betreft, het grondgebied van het Koninkrijk België en het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg en de zeegebieden, d.w.z. de gebieden op en onder zee die zich voorbij de territoriale wateren van de betrokken Staten uitstrekken en waarin laatstgenoemden, overeenkomstig het

internationaal recht, soevereine rechten en rechtsmacht uitoefenen met het oog op de opsporing, de winning en het behoud van natuurlijke rijkdommen; en

- b) wat de Republiek Zuid-Afrika betreft, het grondgebied van de Republiek Zuid-Afrika en de zeegebieden, d.w.z. de gebieden op en onder zee die zich voorbij de territoriale wateren van de Republiek Zuid-Afrika uitstrekken en waarin de Republiek Zuid-Afrika, overeenkomstig het internationaal recht, soevereine rechten en rechtsmacht uitoefent met het oog op de opsporing, de winning en het behoud van natuurlijke rijkdommen.

Artikel 2

Bevorderingen, toelating

- (1) Elke Overeenkomstsluitende Partij zal, binnen het kader van haar wetten, investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij aanmoedigen om op haar grondgebied te investeren door gunstige voorwaarden voor investeringen te scheppen en zal deze investeringen toelaten voor zover ze het recht heeft om bevoegdheden uit te oefenen die haar door de wet zijn verleend.
- (2) Elke Overeenkomstsluitende Partij zal, in overeenstemming met haar wetten, de nodige toelatingen verlenen in verband met investeringen en met het uitvoeren van licentie-overeenkomsten en technische, commerciële of administratieve bijstandscontracten.

Artikel 3

Bescherming, behandeling

- (1) De investeringen en de opbrengsten van investeerders van beide Overeenkomstsluitende Partijen zullen te allen tijde een billijke en rechtvaardige behandeling verleend worden en zullen van een volledige veiligheid en bescherming genieten op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij. Geen enkele Overeenkomstsluitende Partij zal op enigerlei wijze, door ongerechtvaardigde of discriminatoire maatregelen, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot, de uitbreiding of de bescherming van de investeringen op het grondgebied van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij hinderen.
- (2) Elke Overeenkomstsluitende Partij zal op haar grondgebied aan de investeringen en de opbrengsten van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij een behandeling verlenen die niet minder gunstig is dan dewelke zij verleent aan investeringen en opbrengsten van de eigen investeerders of de investeringen en opbrengsten van investeerders van een derde Staat, welke meer gunstig is voor de betrokken investeerder. Deze behandeling zal in geen geval minder gunstig zijn dan die welke het internationaal recht waarborgt.
- (3) Elke Overeenkomstsluitende Partij zal op haar grondgebied aan de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij een behandeling verlenen die niet minder gunstig is dan dewelke zij verleent aan de eigen investeerders of de investeerders van een derde Staat, welke meer gunstig is voor de betrokken investeerder. Deze behandeling zal in geen geval minder gunstig zijn dan dewelke het internationaal recht waarborgt.

- (4) De bepalingen van de leden (2) en (3) mogen niet zodanig worden uitgelegd en toegepast dat de ene Overeenkomstsluitende Partij wordt verplicht de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij mede het voordeel te laten genieten van een behandeling, voorkeur of voorrecht dat door de eerstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij wordt verleend op grond van -
- (a) een overeenkomst tot oprichting van een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een soortgelijke regionale organisatie; of
 - b) een overeenkomst of regeling die geheel of hoofdzakelijk betrekking heeft op belastingen dan wel nationale wetgeving die geheel of hoofdzakelijk betrekking heeft op belastingen.
- (5) Om alle onzekerheid te vermijden, wordt bevestigd dat de in paragrafen (2) en (3) van dit Artikel vermelde principes van toepassing zullen zijn op de bepalingen van Artikel I tot 11, maar niet van toepassing zullen zijn met betrekking tot speciale voordelen, bijvoorbeeld op fiscaal gebied, die worden toegekend aan instellingen voor ontwikkelingsfinanciering.

Artikel 4

Vergoeding van Schade

- (1) De investeerders van een Overeenkomstsluitende Partij waarvan investeringen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij schade zouden lijden ingevolge een oorlog of een ander gewapend conflict, een revolutie, een nationale noodtoestand, opstand, oproer, of rellen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, zullen door laatstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij een behandeling toegekend worden, wat teruggaven, schadeloosstellingen, compensaties of andere schadevergoedingen betreft, die niet minder gunstig is dan **dewelke** de laatstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij aan haar eigen investeerders of de investeerders van een derde Staat toekent, **dewelke** meer gunstig is voor de betrokken investeerder. De resulterende vergoedingen zullen vrijelijk verhandelbaar zijn tegen de marktwisselkoers die van toepassing is op de datum van overdracht in overeenstemming met de geldende wisselkoersregeling.
- (2) Onverminderd de bepalingen van paragraaf (1) van dit Artikel, zullen aan de investeerders van een Overeenkomstsluitende Partij die in een van de in die paragraaf vermelde situaties schade lijden op **het** grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij ingevolge :
- a) de opvordering van hun bezit door de strijdkrachten of de overheden van laatstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij of
 - b) de vernieling van hun bezit door de strijdkrachten of de overheden van laatstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij, die niet veroorzaakt werd door de gevechtsactie noch genoodzaakt door de situatie,

teruggave of een gepaste schadevergoeding verleend worden; De hieruit voortvloeiende betalingen zijn vrijelijk verhandelbaar tegen de marktwisselkoers die van toepassing is op de datum van overdracht in overeenstemming met de geldende wisselkoersregeling.

Artikel 5

Onteigening

- (1) De investeringen van investeerders van een Overeenkomstsluitende Partij zullen niet worden genationaliseerd, onteigend of onderworpen aan maatregelen die een gelijkaardig gevolg hebben als nationalisatie of onteigening (hierna “ont eigening” genoemd) op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, tenzij om redenen van openbaar nut in verband met de **interne noden** van die Partij, volgens een wettelijke procedure, op niet-discriminatoire basis en tegen onmiddellijke, gepaste en reële schadevergoeding. Deze schadevergoeding zal overeenstemmen met de werkelijke waarde van de onteigende investering onmiddellijk **vóór** de onteigening of voordat de onteigening werd publiek gemaakt, wat ook het eerst gebeurt, zal rente inhouden tegen de normale commerciële rentevoet tot op de dag van de betaling, zal zonder vertraging gebeuren, zal vrijelijk verhandelbaar zijn tegen de marktwisselkoers die van toepassing is op de datum van overdracht in overeenstemming met de geldende wisselkoersregeling. De getroffen investeerders zullen, volgens de wet van de Overeenkomstsluitende Partij die tot onteigening overgaat, het recht hebben om bij een gerechtelijke of andere onafhankelijke overheid van die Overeenkomstsluitende Partij een vlugge herziening te vragen van hun zaak en van de schatting van hun investeringen, overeenkomstig de principes vermeld in deze paragraaf.
- (2) Wanneer een Overeenkomstsluitende Partij overgaat tot de onteigening van de activa van een vennootschap die opgericht is volgens de geldende wetten op enigerlei deel van haar grondgebied, en waarvan investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij aandelen bezitten, zal ze er, in de mate die nodig is en in overeenstemming met haar wetten, op toezien dat aan die investeerders een schadevergoeding zoals bedoeld in paragraaf (1) van dit artikel, wordt uitgekeerd.

Artikel 6

Overmaking van Investerings en Opbrengsten

- (1) Elke Overeenkomstsluitende Partij zal aan de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij de vrije overmaking van alle betalingen inzake een investering verlenen, meer bepaald :
- a) bedragen bestemd om een investering tot stand te brengen, te behouden of te ontwikkelen ;
 - b) bedragen bestemd voor de betaling van contractuele verplichtingen, met inbegrip van de bedragen die nodig zijn voor de terugbetaling van leningen, retributies en andere betalingen ingevolge licenties, **franchising**, concessies en andere gelijkaardige rechten, evenals de vergoeding van geëxpatrieerde werknemers;
 - c) opbrengsten van investeringen ;
 - d) de opbrengst van het innen van vorderingen, en van de volledige of gedeeltelijke vereffening van investeringen, met inbegrip van de meerwaarden of verhogingen van geïnvesteerd kapitaal ;

- e) de ingevolge artikel 4 en 5 uitgekeerde schadevergoedingen.
- (2) De onderdanen van elke Overeenkomstsluitende Partij die uit hoofde van een investering op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij mogen werken, zullen eveneens hun nettoloon mogen overmaken naar hun land van oorsprong.
- (3) De overmaking van valuta zal gebeuren zonder vertraging in om het even welke verhandelbare munt. Tenzij anders overeengekomen door de investeerder, zullen de overmakingen gebeuren tegen de marktwisselkoers van toepassing op de datum van overmaking volgens de geldende wisselkoersregeling.

Artikel 7

Andere verplichtingen

- (1) Als bepalingen in de wetgeving van elke Overeenkomstsluitende Partij of in internationale Overeenkomsten aan investeringen van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij het recht geven op een meer gunstige behandeling dan in deze Overeenkomst is bepaald, kunnen de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij het recht hebben om zichzelf de bepalingen die voor hen het gunstigst zijn te baat te nemen, met dien verstande evenwel dat de bepalingen van paragrafen (4) en (5) van Artikel 3 van toepassing blijven.
- (2) Elke Overeenkomstsluitende Partij zal alle verplichtingen nakomen die ze is aangegaan met betrekking tot de investeringen op haar grondgebied, door investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij.

Artikel 8

Investerings die werden gedaan vóór de inwerkingtreding van de Overeenkomst

Deze Overeenkomst is eveneens van toepassing op investeringen die door investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van een Overeenkomstsluitende Partij in overeenstemming met haar wetgeving werden gedaan vóór de inwerkingtreding van deze Overeenkomst, maar kan niet worden ingeroepen voor de regeling van geschillen die vóór de inwerkingtreding ervan zijn gerezen.

Artikel 9

Subrogatie

- (1) Indien een Overeenkomstsluitende Partij of een openbare instelling ervan schadevergoedingen uitbetaalt aan haar eigen investeerders op grond van een garantie voor een investering, dan zal de andere Overeenkomstsluitende Partij erkennen dat de rechten van investeerders zijn overgedragen aan de betrokken Overeenkomstsluitende Partij of openbare instelling.

- (2) In verband met de overgedragen rechten zal de andere Overeenkomstsluitende Partij het recht hebben, tegen de verzekeraar die in de rechten van de schadeloosgestelde investeerder is getreden, zich te beroepen op de verplichtingen die op wettelijke of contractuele basis op die investeerder rusten.

Artikel 10

Regeling van geschillen tussen een investeerder en de andere Overeenkomstsluitende Partij

- (1) Voor elk investeringsgeschil tussen een investeerder van één der Overeenkomstsluitende Partijen en de andere Overeenkomstsluitende Partij wordt door de meest gerede partij schriftelijk kennis gegeven, vergezeld van een voldoende gedetailleerd memorandum.

In de mate van het mogelijke zullen de partijen proberen dat geschil te regelen door middel van onderhandelingen, eventueel door een beroep te doen op een onderzoek door een derde, of nog door een verzoeningsprocedure tussen de Overeenkomstsluitende Partijen langs diplomatieke weg.

- (2) Wanneer er binnen zes maanden na de kennisgeving geen minnelijke schikking werd getroffen door een rechtstreeks akkoord tussen de bij het geschil betrokken partijen, noch verzoening bereikt langs diplomatieke weg, dan wordt het geschil, naar keuze van de investeerder, ofwel aan de bevoegde rechtsmacht van de Staat waar de investering werd gerealiseerd, ofwel aan internationale arbitrage onderworpen.

Daartoe geeft elk der Overeenkomstsluitende Partijen haar voorafgaande en onherroepelijke toestemming om elk geschil aan de arbitrage te onderwerpen,

- (3) Als internationale arbitrage wordt gevraagd, wordt het geschil naar keuze van de investeerder voorgelegd aan één van de volgende organisaties :

een arbitragerechtbank ad hoc, opgericht volgens de arbitrageregels van de Commissie van de Verenigde Naties voor het Internationaal Handelsrecht (C.N.U.D.C.I.) ;

- het Internationaal Centrum voor Regeling van Investeringsgeschillen (I.C.S.I.D.), dat werd opgericht door het “Verdrag tot regeling van investeringsgeschillen tussen Staten en onderdanen van andere Staten”, ter ondertekening opengesteld te Washiigton op 18 maart 1965, zodra elke Overeenkomstsluitende Staat tot dat Verdrag is toegetreden.

Zolang die laatste voorwaarde niet is vervuld, stemt elke Overeenkomstsluitende Partij ermee in dat het geschil aan arbitrage wordt onderworpen volgens de regels van het Aanvullend Mechanisme van het I.C.S.I.D. ;

het Arbitragerecht van de Internationale Kamer van Koophandel in Parijs ;

Indien de arbitrageprocedure op verzoek van een Overeenkomstsluitende Partij werd ingediend, zal die Partij de betrokken investeerder verzoeken schriftelijk om het arbitrage-organisme uit te kiezen waaraan het geschil zal worden voorgelegd.

- (4) Geen van de Overeenkomstsluitende Partijen die betrokken is bij een geschil, zal in enig stadium van de arbitrageprocedure of van de uitvoering van een **scheidsrechtelijke** uitspraak als verweer aanvoeren dat de investeerder die tegenpartij is bij het geschil, een vergoeding ter uitvoering van een verzekeringspolis of van de in artikel 9 van deze Overeenkomst vermelde garantie heeft ontvangen, die het geheel of een gedeelte van zijn verliezen dekt.
- (5) De arbitragerechtbank zal beslissen op grond van het nationale recht van de Overeenkomstsluitende Partij die partij is bij het geschil op het grondgebied van **dewelke** de investering gesitueerd is, met inbegrip van de regels inzake **wetsconflicten**, de bepalingen van deze Overeenkomst, de bepalingen van de bijzondere overeenkomst die eventueel werd gesloten met betrekking tot de investering, en de beginselen van het internationaal recht.
- (6) De arbitragebeslissingen zijn definitief en bindend voor de partijen bij het geschil. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt er zich toe ze uit te voeren overeenkomstig haar nationale wetgeving.

Artikel 11

Geschillen tussen de Overeenkomstsluitende Partijen

- (1) Wanneer een geschil ontstaat met betrekking tot deze Overeenkomst, stemmen de Partijen ermee in te overleggen en te onderhandelen over elk punt in verband met de interpretatie of toepassing ervan. De Partijen zullen aan dit overleg en die onderhandelingen de noodzakelijke aandacht en kansen verlenen. Als de Partijen het over de omstreden kwestie eens worden, zal dit vastgelegd worden in een schriftelijke overeenkomst tussen de Partijen.
- (2) Als het geschil niet binnen een periode van zes maanden is opgelost door overleg of onderhandelingen vanaf de datum van het verzoek tot overleg of onderhandelingen, kan de één of de andere Partij, tenzij zij anders overeengekomen zijn, het geschil voorleggen aan een scheidsgerecht samengesteld uit drie leden. Elke Partij duidt een scheidsrechter aan. De derde scheidsrechter, die de Voorzitter van het scheidsgerecht zal zijn en een onderdaan is **van** een derde Staat, zal worden aangesteld volgens afspraak met de twee andere scheidsrechters. Als **één van** de scheidsrechters zijn plichten niet kan uitoefenen, zal een plaatsvervangende scheidsrechter aangesteld worden zoals bepaald in dit Artikel.
- (3) Indien één van de Partijen twee maanden nadat de andere Partij haar scheidsrechter heeft 'aangeduid, nog steeds geen scheidsrechter heeft aangesteld, kan de andere Partij de Voorzitter van het Internationaal Hof van Justitie verzoeken de benoeming te doen. Indien deze laatste verhinderd is om een dergelijke benoeming te doen of onderdaan is van één van de Partijen, zal de Ondervoorzitter of het oudste lid van het Hof worden verzocht de aanstelling te verrichten.
- (4) Als de twee door de Partijen aangestelde scheidsrechters binnen de twee maanden geen overeenstemming hebben bereikt wat de derde scheidsrechter betreft, kan de één of de andere Partij de Voorzitter van het Internationaal Hof van Justitie verzoeken de benoeming te doen. Indien deze laatste verhinderd is om de benoeming te doen of onderdaan is van één van de Partijen, zal de Ondervoorzitter of het oudste lid van het Hof worden verzocht de aanstelling te verrichten.

- (5) Het scheidsgerecht zal zijn eigen procedureregels vaststellen, tenzij de Partijen anders overeenkomen. Het zal uitspraak doen over het geschil in overeenstemming met deze Overeenkomst en met de principes van het internationaal recht. Het gerecht zal zijn beslissing nemen bij meerderheid van stemmen. Deze beslissing zal definitief en bindend zijn voor beide Partijen.
- (6) Elke Partij zal ~~de~~ kosten dragen voor het eigen lid van het scheidsgerecht en voor zijn vertegenwoordiging in de scheidsrechterlijke procedure. De kosten voor de Voorzitter en de andere kosten worden gelijkelijk gedragen door de Overeenkomstsluitende Partijen.

Artikel 12

Inwerkingtreding en duur

- (1) Deze Overeenkomst treedt in werking één maand na de datum waarop de Overeenkomstsluitende Partijen hun akten van bekrachtiging hebben uitgewisseld. Ze blijft van kracht gedurende een termijn van tien jaar.

Tenzij één der Overeenkomstsluitende Partijen ze ten minste zes maanden voor het einde van de geldigheidstermijn opzegt, wordt ze telkens stilzwijgend verlengd voor een nieuwe termijn van tien jaar, en elke Overeenkomstsluitende Partij behoudt zich het recht voor ze op te zeggen met kennisgeving ten minste zes maanden vóór het einde van de lopende geldigheidstermijn.

- (2) Investerings die vóór de datum van beëindiging van deze Overeenkomst werden verricht, blijven onder haar toepassing vallen gedurende een termijn van tien jaar na die datum.

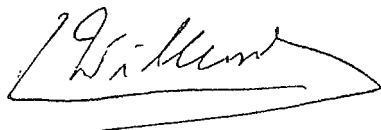
TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe behoorlijk gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te *Pretoria*, op *14 Augustus 1998*, in twee oorspronkelijke exemplaren, elk in de Nederlandse, Franse en de Engelse taal, alle teksten gelijkelijk rechtsgeldig. In geval van verschil in interpretatie is de Engelse tekst beslissend.

VOOR DE BELGISCH-LUXEMBURGSE
ECONOMISCHE UNIE :

Voor de Regering van het Koninkrijk België handelend
mede in de naam van de Regering van het
Groothertogdom Luxemburg,
Voor de Vlaamse Regering,
Voor de Waalse Regering,
Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

VOOR DE REPUBLIEK
ZUID-AFRIKA :

AGREEMENT
BETWEEN
THE BELGO-LUXEMBOURG ECONOMIC UNION
AND
THE REPUBLIC OF SOUTH AFRICA
ON THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION
OF INVESTMENTS

PREAMBLE

THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF BELGIUM,
acting both in its own name and in the name of
the Government of the Grand-Duchy of Luxembourg, by virtue of existing agreements,
the Government of Wallonia,
the Government of Flanders and
the Government of the Region of Brussels-Capital,
on the one hand,

and

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF SOUTH AFRICA,
on the other hand

(hereinafter referred to as the “Contracting Parties”);

DESIRING to create favourable conditions for greater investment by investors of one Contracting Party in the territory of the other;

RECOGNISING that the reciprocal encouragement and protection under international agreement of such investment will be conducive to the stimulation of individual business initiative and will increase prosperity in the territories of both Contracting Parties;

HAVE agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purpose of this Agreement:

- (1) "Investment" means any kind of asset and any direct or indirect contribution in cash, in kind or in services, invested or re-invested in any sector of economic activity and, in particular, though not exclusively, includes -
- (a) movable and immovable property as well as any other rights in rem such as mortgages, liens and pledges;
 - (b) shares in and stock and debentures of a company and any other form of participation in a company;
 - (c) claims to money or to any performance under contract having an economic value;
 - (d) intellectual property rights, goodwill, technical processes, and know-how;
 - (e) business concessions conferred by law or under contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources as well as all other rights given by law, by contract or by decision of the authority in accordance with the law.

A change in the form in which assets are invested does not affect their character as investments.

- (2) "Returns" means the amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, includes profit, interest, capital gains, dividends, royalties, and fees.
- (3) "Investors" means -
- (a) the "nationals", i.e. any natural person who, according to the laws of the Kingdom of Belgium, the Grand-Duchy of Luxembourg or of the Republic of South Africa is considered as a national of the Kingdom of Belgium, the Grand-Duchy of Luxembourg or of the Republic of South Africa respectively;
 - (b) the "companies", i.e. any legal person constituted in accordance with the laws of the Kingdom of Belgium, the Grand-Duchy of Luxembourg or of the Republic of South Africa and having its registered office in the territory of the Kingdom of Belgium, the Grand-Duchy of Luxembourg or of the Republic of South Africa respectively.
- (4) "Territory" means -
- (a) in respect of the Belgo-Luxembourg Economic Union, the territory of the Kingdom of Belgium, the territory of the Grand-Duchy of Luxembourg and the maritime areas, i.e. the marine and underwater areas which extend beyond the territorial waters, of the States concerned and upon which the latter exercise, in accordance with international law, their sovereign rights and their jurisdiction for the purpose of exploring, exploiting and preserving natural resources; and

- (b) in respect of the Republic of South Africa, the territory of the Republic of South Africa and the maritime areas, i.e. the marine and underwater areas which extend beyond the territorial waters, of the Republic of South Africa, over which the Republic of South Africa exercises, in accordance with international law, sovereign rights and jurisdiction for the purpose of exploring, exploiting and preserving natural resources.

Article 2

Promotion. Admission

- (1) Each Contracting Party shall, within the framework of its laws, encourage investors of the other Contracting Party to make investments in its territory by creating favourable conditions for such investments and, subject to its right to exercise powers conferred by its laws, shall admit such investments.
- (2) Each Contracting Party shall grant, in accordance with its laws, the necessary permits in connection with such an investment and with the carrying out of licensing agreements and contracts for technical, commercial or administrative assistance.

Article 3

Protection. Treatment

- (1) Investments and returns of investors of either Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment and shall enjoy full protection and security in the territory of the other Contracting Party. Neither Contracting Party shall in any way impair by unreasonable or discriminatory measures the management, maintenance, use, enjoyment, extension or disposal of investments in its territory of investors of the other Contracting Party.
- (2) Each Contracting Party shall in its territory accord to investments and returns of investors of the other Contracting Party treatment not less favourable than that which it accords to investments and returns of its own investors or to investment and returns of investors of any third State, whichever is more favourable to the investor concerned. This treatment shall in no case be less favourable than that recognised under international law.
- (3) Each Contracting Party shall in its territory accord to investors of the other Contracting Party treatment not less favourable than that which it accords to its own investors or to investors of any third State, whichever is more favourable to the investor concerned. This treatment shall in no case be less favourable than that recognised under international law.
- (4) The provisions of paragraphs (2) and (3) shall not be construed and applied so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege which may be extended by the former Contracting Party by virtue of -

- (a) an agreement establishing a free trade area, a customs union, a common market or a similar regional organisation; or
 - (b) any agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation or any domestic legislation relating wholly or mainly to taxation.
- (5) For the avoidance of doubt, it is confirmed that the principles provided for in paragraphs (2) and (3) of this Article shall apply to the provisions of Articles 1-11, but shall not be applicable in relation to special advantages, such as in the field of taxation, accorded to development finance institutions.

Article 4

Compensation for Losses

- (1) Investors of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot in the territory of the latter Contracting Party, shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own investors or investors of any third State whichever is more favourable to the investors concerned. Resulting payments shall be freely transferable at the market rate of exchange applicable on the date of transfer pursuant to the exchange regulations in force.
- (2) Without prejudice to paragraph (1) of this Article, investors of one Contracting Party who in any of the situations referred to in that paragraph suffer losses in the territory of the other Contracting Party resulting from:
- (a) requisitioning of their property by the forces or authorities of the latter Contracting Party, or
 - (b) destruction of their property by the forces or authorities of the latter Contracting Party, which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation,
- shall be accorded restitution or adequate compensation. Resulting payments shall be freely transferable at the market rate of exchange applicable on the date of transfer pursuant to the exchange regulations in force.

Article 5

Expropriation

- (1) Investments of investors of either Contracting Party shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having effect equivalent to nationalisation or expropriation (hereinafter referred to as "expropriation") in the territory of the other Contracting Party

except for a public purpose related to the internal needs of that Party, under due process of law, on a non-discriminatory basis and against prompt, adequate and **effective** compensation. Such compensation shall amount to the **real** value of the investment expropriated immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier, shall include interest at a **normal** commercial **rate** until the date of payment, shall be made without delay, shall be effectively realisable and shall be **freely** transferable at the market **rate** of exchange applicable on the date of transfer pursuant to the exchange regulations in force. The investors **affected** shall have the **right**, under **the law** of the Contracting Party **making** the expropriation, to prompt review, by a judicial or other independent authority of that Contracting Party, of their case and of the valuation of their investments in accordance with the **principles** set out in this paragraph.

- (2) **Where** a Contracting Party expropriates the **assets** of a company which is incorporated or constituted under the **law** in force in **any** part of its own territory, and in which investors of the other Contracting Party own shares, it shall, to the extent necessary and subject to its laws, ensure that compensation according to **paragraph** (1) of this **Article** **will** be made available to **such** investors.

Article 6

Transfer of Investments and Returns

- (1) Each Contracting Party shall grant to investors of the other Contracting Party, the **free** transfer of **all** payments relating to an investment, including particularly:
 - (a) amounts necessary for **establishing**, maintaining or expanding the investment;
 - (b) amounts **necessary** for payments under a contract, including amounts necessary for repayment of **loans**, royalties and other payments resulting **from** licences, **franchises**, concessions and **other** similar rights, as **well** as salaries of expatriate **personnel**;
 - (c) returns on investments;
 - (d) returns of the recovery of claims, of the total or partial liquidation of the **investments**, including **capital** gains or increases in the invested **capital**;
 - (e) compensation paid pursuant to **Article** 4 and 5.
- (2) The nationals of **each** Contracting Party **who** have been authorized to work in the **territory** of the other Contracting Party in connection with **an** investment shall **also** be permitted to transfer their net earnings to their **country** of origin.
- (3) Transfers of currency shall be **effected** without delay in **any convertible currency**. Unless otherwise agreed by the investor, transfers shall be made at **the** market **rate** of exchange applicable on the date of transfer pursuant to the exchange regulations in force.

Article 7

Other Obligations

- (1) If provisions in the legislation of either Contracting Party or in international agreements entitle investments by investors of the other Contracting Party to treatment more favourable than is provided for by this Agreement, the investors of the other Contracting Party shall be entitled to avail themselves of the provisions that are the most favourable to them, subject, however, to the provisions of paragraphs (4) and (5) of Article 3.
- (2) Each Contracting Party shall observe **any** obligation it **has assumed** with regard to investments in its **territory** by investors of the other Contracting **Party**.

Article 8

Pre-agreement Investments

The present Agreement shall **also** apply to investments in the **territory** of a Contracting Party made in accordance with its laws by investors of the other Contracting Party prior to the entry into force of this Agreement, but shall not apply to **any** dispute which arose before entry into force of this Agreement.

Article 9

Subrogation

- (1) If one Contracting Party or **any** public institution of that Party pays compensation to its **own** investors pursuant to a **guarantee** providing coverage for **an investment**, the other Contracting Party shall **recognize** that the former Contracting Party or the public institution concerned is subrogated into the rights of the investors.
- (2) As **far** as the **transferred** rights are concerned, the other Contracting Party shall be entitled to invoke against the insurer, **who** is subrogated into the rights of the indemnified investors, the obligations of the **latter under law** or contract.

Article 10

Settlement of Disputes between an Investor and the other Contracting Party

- (1) Any investment dispute between **an** investor of one Contracting Party and the other Contracting Party shall be notified in writing by the **first** party to take **action**. The notification shall be accompanied by a sufficiently detailed memorandum.

As far as possible, the Parties shall endeavour to settle the dispute through negotiations, if necessary by seeking expert advice from a third party, or by conciliation between the Contracting Parties through diplomatic channels.

- (2) In the absence of an amicable settlement by direct agreement between the parties to the dispute or by conciliation through diplomatic channels within six months from the notification, the dispute shall be submitted, at the option of the investor, either to the competent jurisdiction of the State where the investment was made, or to international arbitration.

To this end, each Contracting Party agrees in advance and irrevocably to the settlement of any dispute by this type of arbitration.

- (3) In case of international arbitration, the dispute shall be submitted for settlement by arbitration to one of the hereinafter mentioned organizations, at the option of the investor:
- an ad hoc arbitral tribunal set up according to the arbitration rules laid down by the United Nations Commission on International Trade Law (U.N.C.I.T.R.A.L.);
 - the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (I.C.S.I.D.), set up by the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on March 18, 1965, when each State party to this Agreement has become a party to the said Convention.

As long as this requirement is not met, each Contracting Party agrees that the dispute shall be submitted to arbitration pursuant to the Rules of the Additional Facility of the I.C.S.I.D.;

- the Arbitral Court of the International Chamber of Commerce in Paris.

If the arbitration procedure has been introduced upon the initiative of a Contracting Party, this Party shall request the investor involved in writing to designate the arbitration organization to which the dispute shall be referred.

- (4) At any stage of the arbitration proceedings or of the execution of an arbitral award, none of the Contracting Parties involved in a dispute shall be entitled to raise as an objection the fact that the investor who is the opponent party in the dispute has received compensation totally or partly covering his losses pursuant to an insurance policy or to the guarantee provided for in Article 9 of this Agreement.
- (5) The arbitral tribunal shall decide on the basis of the national law, including the rules relating to conflicts of law, of the Contracting Party involved in the dispute in whose territory the investment has been made, the provisions of this Agreement, the terms of the specific agreement which may have been entered into regarding the investment as well as the principles of international law.
- (6) The arbitral awards shall be final and binding on the parties to the dispute. Each Contracting Party undertakes to execute the awards in accordance with its national legislation.

Article 11

Disputes between the Contracting Parties

- (1) Where a dispute arises concerning this Agreement, the Parties agree to consult and negotiate on **any** matter related to its interpretation or application. The Parties shall **accord** the necessary consideration and opportunity for **such** consultations and negotiations. Should the Parties agree on the controversial issue, a **written** agreement shall be accorded between the Parties.
- (2) In the event that the consultations and negotiations fail **to** resolve the dispute within a period of **six** months **from** the date of the request for consultations or negotiations, **any** of the Parties **may**, unless they have otherwise agreed, submit the dispute to an arbitral tribunal **composed** of three members. **Each** Party shall appoint one arbitrator. The third arbitrator, **who will** be the Chairman of the arbitral tribunal and a national of a third **State**, shall be appointed by agreement of the other **two** arbitrators. If **any** of the arbitrators are unable to perform **the** duties, a substituting arbitrator shall be appointed as provided for in this Article.
- (3) Should one of the Parties fail to appoint its arbitrator within two months **after** the other Party has appointed its arbitrator, the **latter** Party **may** request the President of the International Court of Justice to make the corresponding appointment. If the **latter** is prevented **from** **making** **such** appointment or is a national of either Party, the Vice President or the most senior member of the Court shall be invited to make **such** an appointment.
- (4) In **the** event that **the** two arbitrators appointed by the Parties are **unable** to reach an agreement within two months concerning the third arbitrator, either Party **may** request the President of the International Court of Justice to make **the** corresponding appointment. If **the latter** is prevented from **making** **such** an appointment or is a national of either Party, the Vice President or the most senior member of **the** Court shall be invited to **make** **such** an appointment.
- (5) The tribunal shall **determine** its own procedures, unless the Parties agree otherwise. The tribunal shall **decide** the dispute according to **the** Agreement and to the **principles** of international **law**. The tribunal shall **reach** **its** decision by a **majority** of votes. **Such** a decision shall be **final** and binding on both Parties.
- (6) **Each** Party shall bear the **cost** of its own member of the tribunal and of **its** representation in the arbitral proceedings. The **cost** of the Chairman and **the** remaining costs shall be borne in equal **parts** by the Parties.

Article 12

Entry into Force and Duration

- (1) This Agreement shall enter into force one month **after** the date of exchange of the instruments of ratification by **the** Contracting Parties. The Agreement shall remain in force for a period of ten **years**.

Unless notice of termination is given by either Contracting Party at least six months before the expiry of its period of validity, this Agreement shall be tacitly extended each time for a further period of ten years, it being understood that each Contracting Party reserves the right to terminate the Agreement by notification given at least six months before the date of expiry of the current period of validity.

- (2) Investments made prior to the date of termination of this Agreement shall be covered by this Agreement for a period of ten years from the date of termination.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at *Pretoria*, on *14 August 1998*, in two original copies, each in the English, French and Dutch languages, all texts being equally authentic. The text in the English language shall prevail in case of difference of interpretation.

FOR THE **BELGO-LUXEMBOURG
ECONOMIC UNION :**

For the Government of the Kingdom of Belgium acting
both in its own name and in the name of the Government
of the Grand-Duchy of Luxembourg,
For the Government of Wallouia,
For the Government of Flanders,
For the Government of the Region of Brussels-Capital,

FOR THE REPUBLIC OF SOUTH
AFRICA :

